

se priredi drugi delni risarski tečaj za učitelje na strokovnih nadaljevalnih šolah. Ta risarski tečaj se bo vršil od 3. julija do vključno 26. avgusta tekočega leta. Število udeležencev za ta tečaj je določeno na 30. Kandidati, ki so v šolskem letu 1931/32. posejali in dovršili I. delni risarski tečaj, imajo pri sprejemu v razpisani II. delni risarski tečaj prednost ter jim je potrebno le javiti, da želijo dovršiti tudi razpisani tečaj, ki ga je smatrati za nadaljevanje lanskega tečaja. Prijave se morajo izvršiti najkasneje do 31. maja t. l. in nasloviti na VIII. oddelek kraljevske banke uprave v Ljubljani. Eventualna potrebna dovoljenja za poset tečaja od svoje predpostavljene oblasti si morajo sami preskrbeti. V primeru, da bi se od lanskega tečaja ne javili vsi v letošnji tečaj, se bodo na prazna mesta sprejeli le taki novi prosilci, ki so dovršili I. delni tečaj prejšnjega leta. Ti kandidati morajo predložiti s Din 5— kolkovano prošnjo po službeni poti na VIII. oddelek kraljevske banke uprave, najkasneje do 20. junija t. l. O njih eventualnem sprejemu se bo sklepalo ob pričetku tečaja. VIII. Nr. 3175/1. Kraljevska banka uprava dravske banovine. V Ljubljani, dne 25. aprila 1933.

ZEMLJEPIS IN ZGODOVINA

za III. in IV. razred osnovnih šol

od J. Polaka

stane samo 9 Din, odnosno 10 Din, a vam zelo olajša pouk, ker vam ni treba snovi narekovati, si otroci s tem ne kvirajo pisave in ne pravopisa ter pridobite na času. Naročite takoj vse štiri knjižice za 38 Din, odnosno one, ki jih potrebujete za sebe ali učence

v knjigarni

Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali pri podružnici v Mariboru

— Grbi Jugoslavije. Heraldika, nauk o grbih, je od našega pokolenja, žal, zelo zanemarjena panoga znanosti. Le malokateri razumevajo zgovorni jezik grbov, njih zgodovinske, kulturne in zemljepisne zveze. Jugoslovanska družba Kava Hag si je zatorej stekla veliko zaslugo z izdajo zbirke grbov naše države. Delo stoji visoko nad sličnimi reklamnimi publikacijami. Znamke grbov (256 po številu) so umetniško in heraldično neoporečne, svojevrstne v risbi ter izgotovljene v brezhibnem barvotisku. Tako je vsaka posamezna znamka že sama po sebi dragocen in zanimiv del zbirke. Posebno vrednost imajo grbi za šolski pouk zgodovine, zemljepisa in risanja; za narodno vzgojo mladine so odlično učilo pri domovinoznanstvu. Krasen album z 72 stranmi vsebuje, vsebuje zgodovinski in heraldični opis grbov, služi primerni shrambi grbov. Sestavljen je od ravnatelja državnega arhiva v Zagrebu Emil Laszowski, ki je podal tudi heraldično besedilo. Zgodovinski podatki so izpod peresa profesorja dr. Rudolfa Horvata, risbe pa je naslikala heraldična slikarica ga. Vera pl. Bojničič-Zamola. Kakor smo obveščeni, se dobi album (brez znamk)

zal je, kam naj gre pot naših skladateljev: — v narodne obrede, v narodne motive in ne zgolj v matematične formule, ki puste srce hladno in — prazno.

Rekel sem že, da je služilo Papandopolu le 20 vrst teksta, pa je iz tega napravil sočno, zgoščeno skladbo, ki jo UPZ predvaja točno in dosledno — 24 minut. Dodolice so vzglede in navdušile vso dvorano, ki se ni hotela — raziti. Solistka in mladi skladatelj — šteje okrog 30 let — pa sta se morala večkrat prikazati na odru hvalniški publiko.

UPZ ima zopet večer velikega, resnično kulturnega uspeha za seboj. Vsi sodelujoči so želi tople, iskrene čestitke.

Resnično, resnično so jih zaslužili. Vsi, prav vsi! —

(Konec prihodnjic.)

† Kozjak Franc

bivši šolski upravitelj v Toplicah pri Zagorju. Prejšnji mesec je preminul v Ljubljani tov. Kozjak Franc, šol. upravitelj v pok., ki je nazadnje služboval v Toplicah pri Zagorju. V litijski srez se je priselil februarja 1902., do takrat pa je služboval v Borovnici. Pred tremi desetletji so bile razmere v zagorski dolini povsem drugačne kakor danes. Topliška šola je bila že od ustanovitve na glas, da je nemška vzgojevalnica. Šaj tako so zahtevali njeni gospodarji, rudniški lastniki, ki so gradili nemški most do Adrije. V protitež raznarodovalnim namenom tujcev pa se je z vso žilavostjo upiralo narodno zavedno učiteljstvo. Topliška šola je bila ustanovljena leta 1860., takrat kot privatna enorazrednica. Leta 1872.

pri Kavi Hag d. d., Zagreb, Kaptol 10, po reklamni ceni 25 Din. Grbi so dodani zavrtkom kave Hag kot brezplačna priloga. Sole in zbirke morejo izjemoma dobiti popolne albume (z znamkami).

— »Društvo za raziskovanje jam v Ljubljani« namerava zbrati vse pripovedke in pravljice o naših podzemnih jamah in jih tako ohraniti poznejšim rodovom. Zato se obračam na vse tovariše in tovaršice, posebno pa na tov. šol. upravitelje s prošnjo, da pomagajo pri zbiranju tega narodnega gradiva in s tem pripomorejo društvu do uspešnega rezultata. Moderna doba, s svojim izredno hitrim pulsom, vse hitreje in hitreje pokriva s plaščem pozabljivosti preteklost, zato upam, da bodo tovariši in tovaršice razumeli pravi pomen te akcije ter s pomočjo šolske mladine višje narodne šole (domače naloge) zbrali ves tozadevni material, ki ga je mogoče najti v njihovem službenem okraju. Zbrani material je odposlati na »Društvo za raziskovanje jam v Ljubljani«. Eventualni stroški se rade volje poravnajo.

Ivan Michler.

— Šolski izletj na Boč. — V letu 1932. je porastlo število šol, ki so jurišale Boč, na 54. Naval bo gotovo tudi letos zelo močan, saj je danes vobče znano dejstvo, da je bočki razgled po lepoti in obsegu sila bogat, lahko in hitro dosegljiv, razen tega stoji tam na grebenu gore impozanten objekt, ki vzbuja v malih arhitekhtih kopico mogočih in nemogočih domislekov. Vzhodni Triglav bo razvedril mlade prijatelje s krepkim gorskim dihom in njegova S. P. D. restavracija bo lahko sekundirala tudi z izdatno juho za malčke po 150 Din. Eventualne posebne želje pa naj blagovolijo šolska upraviteljstva sporočiti upravnemu odboru S. P. D. Boč vsaj 1 dan pred prihodom.

— Šolskemu upravitelju Pahorju Gvidonu na Skaručini je priznala banska uprava pohvalo in nagrado za vzorno urejeni šolski vrt in drevnino.

Osebne zadeve

NAPREDOVALI SO UČITELJI (CE):

v VIII. skupino:

Kirbiš Avgusta od Sv. Urbana; Gorišek Franja, zabavilja iz Slovenjgradca; Gospodarič Angela iz Pogorja; Toplak Valerija od Sv. Urbana; Trebše Rafaela pri Sv. Duhu;

v IX. skupino:

Blažej Ana, otroška vrtarica iz Prevalj.

— i Praktični učiteljski izpiti v Ljubljani so se vršili od 21. do 29. aprila 1933. pod predsedstvom direktorja drž. učiteljske šole v Ljubljani g. Marolta Nandeta. Za izpit se je prijavilo skupno 13 kandidatov in 21 kandidatinja, ki so bili vsi k izpitu pripuščeni.

Praktični učiteljski izpit so položili sledeči kandidati: z odličnim uspehom Udir Franciška, učiteljica v Veliki dolini; s prav dobrim uspehom: Dernač Jakob, učitelj na Globokem, Dolenc Stanislav, učitelj v Rožnem dolu, Jerman Marija, učiteljica v Sent Jerneju, Padar Alojzija, učiteljica v Lazah, Šega Ivana, učiteljica v Dolenji vasi, Tomažič Ana, učiteljica v Dobovi, Trpin Stefan, učitelj v Polhovem gradu, Vodnik Ignacij, učitelj v Vodcah in Zitek Jakobina, učiteljica v Ribnem; z dobrim uspehom: Čekada Miroslav, učitelj na Sinjem vrhu, Daneu Danilo, sresko načestvo v Črnomlju, Jeglič Olga, učiteljica v Bukovici, Keber Grad Cecilija, učiteljica v St. Vidu, Klemenčič Franc, učitelj v St. Jurju, Krapš Josip, učitelj v Trebiji, Lapanja Julijana, učiteljica pri Sv. Antonu, Lepšina Josipina, učiteljica v Novi Stifci, Može Franc, učitelj v Selcah, Matzele Marija, učiteljica v Leskovcu, Pegan Pera, učiteljica v Ovsisah, Pele Otilija, učiteljica v Stari vasi, Pogačnik Milan, učitelj v Zgornjem Tuhinju,

je bila v Toplicah tudi samo še privatna tro-razrednica, javna učna ustanova pa je postala kot štirirazrednica leta 1874. Seveda ni bila nameščena v sedanji zgradbi, ki je ena največjih šol litijskega sreza. To mogočno poslopje je bilo otvoreno leta 1903., torej ravno pred tremi desetletji! Kozjak je bil takrat že na šoli kot učitelj, upraviteljsko mesto pa je prevzel leta 1905.; šola je bila takrat 6-razrednica. Upravljal jo je vestno in vzorno do konca septembra 1924., ko ga je nasledil sedanji šolski upravitelj tov. Matija Pelko.

Pred desetletji, ko je bil Kozjak še aktiven učitelj, je bil stalež učiteljstva v litijskem srezu majhen. Učiteljstvo se je poznalo med seboj kakor rodni bratje. Le vprašajte o tem koga iz onih zlatih časov! Kako vneta stara garda so bili to: topliški Kozjak, litijski Andoljšek, šmarski Debeljak, višnjegorski Škerbinc in drugi. In Kozjaka so cenili vsi zaradi njegove srčne dobrote, zanesljivega tovaršstva, kot dobrohotnega človeka in zabavnega druga. Koder so si tovariši z odkritosrčnostjo povezani in so jim stanovske vezi za temelj, v takem okraju je jaka tudi stanovska organizacija.

Društvena zborovanja so jim bila velik, velik praznik. Učiteljstvo takratnega časa je imelo zborovanja v veliki večini v domačem srezu: v Litiji, Zagorju, Šmartnem, Stični. Višnji gori, da celo na Vačah in drugod so se shajali tovariši in se utrjevali v tovarštvu, ter si tožili svoje težkote. Pokojnik, rojen leta 1866. v Ljubljani, je tudi pokopan v rodnem kraju. Ob njegovi smrti je njegovi vdovi izreklo iskreno sožalje tudi litijski sresko JUU, ki je zato prejelo od g. vdove zahvalo. Pokojniku, vnetemu kulturnemu pionirju čestite stare garde, pa naj bo sladke večni sen! —n—

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3
S PODRUŽNICO NA MIKLOŠIČEVI CESTI ŠTEV. 13

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji

Ima vlog nad 430.000.000 Din, rezervnih zakladov pa nad 10 mil. dinarjev

Za pupilne naložbe ima sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti.

Telefon centrale štev. 2016 In 2616,

Telefon podružnice štev. 2367

Poštni čekovni račun centrale št. 10.553, — podružnice št. 16.138.

Uradne ure za stranke so od 8 — 12.

Sirnik Ivan, učitelj na Primskovem, Svetina Vladimir, učitelj na Brdu, Šiška Ana, učiteljica v Boštanju, Tomažič - Peternel Ljudmila, učiteljica v Šmarjah, Trampuž Ilija, učiteljica v Henini in Žener Viljem, učitelj v Senovem. Reprobirane so bile štiri kandidatkinje. Praktični učiteljski izpit za otroške vrtarice pa je položila Trusnovič Antonija, učiteljica v otroškem vrtcu s francoskim učnim jezikom v Ljubljani s prav dobrim, Marinč Terezija s. Blandina, otroška vrtarica v Kočevju pa z dobrim uspehom.

Učiteljski pravnik

Učiteljska stanarina. Stanarina se je v naši banovini pravilno odtegovala po uredbi o ocenitvi naravnih stanovanj. Zato so prošnje za povračilo brezpredmetne. V zmotno mišljenje, da ima učiteljstvo pravico do povračila, je nekateri zavedel skoro gotovo predzadnji odstavek notice v »Učiteljskem tovarišu«, ki je res nekoliko nejasna. Pri nas se je vršilo odtegotvanje strogo v smislu zakona in uredbe o ocenitvi naravnih stanovanj. Povrnjeno pa bodo dobili stanarino vsi učitelji-pripravniki za čas od 1. IV. do oktobra 1931, ko je bila objavljena uredba. To je pri banski upravi že rešeno.

—š Napredovanje v položaju. Prošnjam za napredovanje v višjo položajno skupino je treba priložiti tudi prepis dekreta o priznanem periodskem povziku. Obrazce, v katere je vpisati le osebne podatke, dobite po 75 par v Knjigarnah Učiteljske tiskarne v Ljubljani in Mariboru.

Naša gospodarska organizacija

VABILO.

Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani, reg. zadruga z o. z. ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 28. maja 1933. ob pol 9. uri v sobi odsekov JUU v Ljubljani, Franciškaška ulica 6.

Dnevni red:

1. Poročilo nač. o poslovanju v letu 1932.
2. Odobritev rač. zaključka za leto 1932.
3. Predlogi.

Ako bi očni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu navzočih članov.

Računski zaključek za leto 1932. je od 12. maja 1933. pa do občnega zbora na vpogled vsem zadržnikom pri načelniku zadruga g. Pavlu Lavriču, Tyrševa cesta 17/I.

Predloge k točki 3. dnevnega reda je poslati najkasneje do 20. maja 1933. načelnstvu Samopomoči učiteljskih otrok v Ljubljani, Tyrševa cesta 17/I.

Načelnik: Član načelstva: Pavel Lavrič, s. r. Metod Kumelj, s. r.

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Neimenuvani tovariši je podaril povodom posebnega osebne dogodka 200 Din. Tovariši, tovaršice, spominjajte se tudi vi naših domov ob vsakem dogodku! Kupujte razglednice z našim domom in jih uporabljajte, kadar pišete znancem in prijateljem. Kos stane samo 1 dinar. Dobite jih pri tovarišu predsedniku sreskega društva ali pri blagajniku Učit. doma v Ljubljani.

Mladinska matica

S 24. seje.

1. Eden najboljših naših lirikov je ponudil Mladinski matici 2 prevoda iz ruske mladinske literature. — Znana naša slikarica je ponudila lepo slikanico primerno za naše najmlajše. — Na razpis nagrad (rok do 15. avgusta) je prišlo prvo delo. — Vsa ta dela preglejete literarni odsek.

2. Redne publikacije so deloma že stavljene. Naklada se je določila na 21.000 na navadnem in 100 izvodov na finem papirju.

Letošnje knjige Mladinske matice izidejo prve dni junija. Izidejo pa:

1. Kresnice VI., ki jih uredi Josip Ribičič.
2. »Brkonja Čeljustnik«, pravljica Bogomira Magajne z ilustracijami Božidara Jakca.
3. »Za veselo in žalostne čase«, slikanica Eda Deržaja v 4 barvnem tisku z besedilom Anice Černejeve.

4. »Lovci na mikrobe«, knjižica realne vsebine, ki jo je spisala Marija Kmetova.

Vse knjige bodo bogato ilustrirane. Prvič izide letos v rednih publikacijah knjiga v štirikarbnem tisku. Mladinska matica se je odločila, da žrtvuje zato lepo število tisočakov, da le zadovolji svoje člane.

Kdor ne plača vseh 9 obrokov po Din 250 izgubi pravico do knjig.

—

Cenjenim poverjenikom in vsemu učiteljsstvu v ravnanje:

1. Ker se zaključni v Ljubljani letos šolsko leto prej kot navadno, izidejo tudi knjige prej. Treba bo čimprej zbrati 9. obrok in odposlati denar. Če knjige zmanjkajo, ostanejo brez knjig tisti, ki jih naročijo prepozno.

2. Kdor ne plača vseh obrokov, nima pravice do knjig, če ne poravnava še zaostalih.

3. Ker bo samo slikanica vredna 2250 Din, ni izključeno, da bo hotel marsikdo še naknadno naročiti knjige.

4. Ker pa je 1. in 2. številka »Našega roda« že pošla, lahko dobijo ostale številke »Našega roda« in knjige, v kolikor bodo še na razpolago, tudi novi naročniki, ki bodo plačali za šest številke »Našega roda« in knjige le Din 1950.

—

Zadnja številka »Našega roda« izide v nekaj dneh. Zastopani so: Magajna, Bevk, Klopčič, Hudales, Černejeva, Kardelj, Podbevšek in drugi. Ilustracije imajo: Jakac, Kraljeva, Hvala in Gaspari.

—

O Čermeljovi knjigi »Nikola Tesla in razvoj elektrotehnike« prinaša daljšo ugodno oceno tudi zadnja številka »Popotnika«.

—

Učitelj, tvoj krog leti, živ kronometer sam si ti, za malce komaj čas zaleže — pa »Daj-Dam« aparat ti ustreže.

Ekскурzijski odsek

—o Počitniško taborenje. Že lansko leto smo v »Učit. tovarišu« javili, da bo naš odsek razširil svoj delokrog tudi na taborništvo. Bliža se čas, ko bo treba pričeti s pripravami. Potreben je poseben taborniški tečaj, ki bo imel nalogo pokazati začetnikom v taborenju in bodočim organizatorjem mladinskih taborenj način taborenja, ki jih bo uvedel takorekoč v tehniko taborništva. Vsled tega opozarjamo na članek tov. M. Zora »Počitnice«, ki bo to vprašanje nekoliko pojasnil. Eventualne prijave in predloge za taborniški tečaj je nasloviti na Ekскурzijski odsek JUU, sekcije Ljubljana, Franciškaška ulica 6.

Gospodarsko izvenšolsko delo učiteljstva

ENODNEVNI
UČITELJSKI VRTNARSKI TEČAJ
V PUCONCIH.

V sredo 12. aprila t. l. je bil na šoli v Puconcih enodnevni tečaj za učitelje vrtarje. Udeležili so se ga šolski upravitelji, a tudi ostalo učiteljstvo, ki se zanima za sadjarstvo in vrtarstvo.

Tov. nadzornik Velnar je v obširnem in dobro zamišljenem predavanju združil vso važnejšo snov iz vrtarstva in sadjarstva, naslanjajoč se predvsem na praktično izkustvo. Obravnaval je čimbolj racionalno razdelitev in ureditev šolskega vrta, sestavo, vrsto in lego zemlje za šolski vrt, nje obdelovanje, gnojenje, podrobnije je razpravjal o cvetličarstvu, gojenju zelenjadi in o drevesničarstvu, kateremu je posvetil posebno pozornost. Babil se je z vzgojo divjaka iz semena, z divjakom in cepiko v drevesnici, načini cepljenja, vzgojo debla, krone, s presajanjem, gnojenjem in oskrbovanjem sadnega drevja kakor tudi z glavnimi škodljivci na zelenjadnem vrtu in v drevesnici, ter z načini zatiranja istih.

Če dodam, da sem pokazal le par smeri, v katere je nanizal in razvijal obširneje misli, je razvidno, da je kratko mu odmerjeni čas kar najbolje izkoristil, nudil navzočim dovolj koristnega znanja ter zbudil tudi polno razumevanje za vprašanje šolskega vrtarstva, kar je pokazala tudi živahna razprava, ki je sledila in v katero so posegali zlasti tovariši Filo in oba Titana. Tov. Titan Jože je govoril še o sredstvih za boj proti sadnim škodljivcem in o zelenem gnojenju.